

вищої освіти є удосконалення підготовки учительських кадрів для сучасної орієнтованої на європейські стандарти загальноосвітньої школи. Тому, проблема професійної підготовки майбутнього вчителя НУШ в галузі фізичної культури і спорту є сьогодні актуальною і знаходить широке зацікавлення серед науковців і практиків.

Список літератури:

1. Закон про Вищу освіту [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?zakon_pro_vishhu_osvit_u_nabuv_chinnosti_osnovni_polozhennya_dokumentu&objectId=482224..

2. Бицюра Леонід. Що чекає на дітей у школі? [Електронний ресурс] / Леонід Бицюра. – Режим доступу : <https://doba.te.ua/post/9459>.

Сопотницька О.В.

ФУНКЦІЇ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ

Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюк

Анотація. У публікації здійснено аналіз функцій формування здоров'язберігальної компетентності студентів вищих навчальних закладів у процесі занять фізичною культурою і спортом, а саме освітньої, рекреативної й оздоровчої, комунікативної, формувальної та інформаційної.

Annotation. In a publication the analysis of functions of forming of здоров'язберігальної competence of students of higher educational establishments is carried out in the process of engaging in a physical culture and sport, namely educational, рекреативної and health, communicative, forming and informative.

На сучасному етапі реформаційних перетворень в Україні здоров'я громадян є одним із складників національного розвитку. У зв'язку з цим збереження та зміцнення здоров'я молоді є одним із головних завдань соціальної програми нашої

держави. Для розв'язання цього завдання необхідно сформувавши у студентів стійку мотивацію до здорового способу життя, здійснити комплекс заходів, спрямованих на усвідомлення цінності здоров'я [2].

Сучасні умови соціальної, екологічної й радіаційної обстановки все частіше висувають на перший план проблему формування здоров'язберігальної компетентності як передумову й запоруку здорового способу життя, а значить – як одну з найважливіших проблем теорії й організації фізичного виховання. Розв'язання проблеми формування здоров'язберігальної компетентності (ЗЗК) у процесі занять фізичною культурою і спортом особливо важливе для такої категорії молоді, як студенти вищого навчального закладу, оскільки сучасний фахівець повинен вирізнятися не тільки високим рівнем професійної підготовки, але й міцним здоров'ям [1].

Проблему формування ЗЗК студентів у процесі занять фізичною культурою і спортом, потрібно розглядати не тільки з погляду структурних компонентів, але й функціональних зв'язків і відносин. З метою більш повного уявлення про сутність формування ЗЗК, її ролі й місця в системі суспільних явищ, нами здійснено аналіз функцій формування здоров'язберігальної компетентності студентів у процесі занять фізичною культурою і спортом. Ми розглядаємо функції як відносно особливі дії, що відображають напрям або стадію формування ЗЗК студентів та складають її зміст [3].

Ми виділили такі основні функції формування ЗЗК студентів у процесі занять фізичною культурою і спортом: освітню, рекреативну й оздоровчу, комунікативну, формувальну та інформаційну.

Освітня функція формування ЗЗК студентів у процесі занять фізичною культурою і спортом полягає в тому, що процес навчання здоров'язберігальної культури спрямований насамперед на вироблення знань, умінь і навичок, збагачення досвіду творчої діяльності з виховання в студентів дбайливого ставлення до індивідуального здоров'я, його збереження та зміцнення.

Знання з педагогіки визначається як переважно логічна інформація про навколишній і внутрішній світ людини, зафіксований у її свідомості. Це значить, що в процесі формування ЗЗК у процесі занять фізичною культурою і спортом студенти повинні одержувати необхідні фундаментальні відомості про здоров'я, здоров'язбереження

тощо, подані в певній логічній послідовності, усвідомити їх і використовувати в різних ситуаціях.

Під уміннями в нашому дослідженні варто розуміти освоєння студентами прийомів, способів діяльності, спрямованих на збереження й зміцнення індивідуального здоров'я та здатність застосовувати їх на практиці.

Рекреативна й оздоровча функція формування ЗЗК реалізується при використанні фізкультурно-спортивної діяльності у сфері організації здорового дозвілля, або в системі спеціальних відновлювальних заходів. Вони застосовуються з метою задоволення емоційних запитів, активного відпочинку й відновлення тимчасово втрачених функціональних можливостей організму.

Комунікативна функція формування ЗЗК спрямована на вироблення в студентів системи цінностей, що припускають можливість розширення кола спілкування у колективі й поза ним; стимуляцію творчої активності, здатності студентів до духовного зростання як засобу профілактики стресових ситуацій у повсякденній діяльності.

Формувальна функція означає, що в процесі навчання, засвоєння фундаментальних знань відбувається формування внутрішнього світу студента. Воно стосується всіх напрямів його розвитку: здоров'язберігального мислення, сенсорної й рухової, емоційно-вольової й мотиваційно-ціннісної сфер.

Інформаційна функція розглядається нами як спосіб нагромадження, поширення й передачі інформації, що стосується збереження й зміцнення індивідуального здоров'я людини. Духовні й матеріальні цінності, створені людством у галузі здоров'язбереження, є носіями значної інформації, насамперед про способи вдосконалення своїх природних властивостей і функціональних можливостей організму.

Інформаційна функція взаємопов'язана з усіма іншими функціями формування ЗЗК студентів, для нормальної реалізації яких необхідне інформаційне забезпечення. Процес формування ЗЗК йде в напрямку передачі досвіду викладачем своїм студентам від найпростіших практичних умінь і навичок до систематизованої інформації, зафіксованої свідомістю у вигляді знань, принципів поведінки й діяльності, спрямованої на збереження й зміцнення індивідуального здоров'я.

Таким чином, необхідно відзначити, що функції формування здоров'язберігальної компетентності студентів у процесі занять фізичною культурою і спортом можуть бути

зрозумілі, якщо враховані їхня специфіка, різноманіття відносин і спілкування, система ціннісних орієнтацій, можливість самореалізації особистості. З огляду на ці особливості ми виділили такі основні функції формування ЗЗК студентів у процесі занять із фізичного виховання: освітню, рекреативну й оздоровчу, комунікативну, формувальну й інформаційну.

Список літератури:

1. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі / О.Ващенко, С.Свириденко // *Здоров'я та фізична культура*. – 2006. – № 8. – С. 1–6.

2. Воронін Д.Є. Засоби саморегуляції здоров'язберігаючої компетентності особистості: філософсько-педагогічний аспект // *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. за ред. Єрмакова С.С.* - Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2006. - № 4. - С. 34 - 38.

3. Воронін Д. Є. Особливості формування здоров'язберігальної компетентності студентів у процесі занять фізичною культурою / Д. Воронін, Я.Білан // *Імідж сучасного педагога* – 2013. – № 3. – С. 14–18.

*Храбра С.З., Вакулєнко Л.О., Барладин О.Р.,
Грушко В.С., Маслюк О.В.*

ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ ПАЛЬЦІВ РУК У ДІТЕЙ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ

Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка

Анотація: Одним з важливих аспектів розвитку дітей з ДЦП є розвиток дрібної моторики і координації рухів пальців рук. В обстеженні взяли участь учні молодшого шкільного віку Тернопільського обласного навчально-реабілітаційного центру. Обстежено достатню кількість хворих, щоб статистично достовірно встановити, що розроблена реабілітаційна програма покращила показники розвитку дрібної моторики пальців рук дітей з ДЦП.